

**CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS LATVIEŠU VALODĀ
(MAZĀKUMTAUTĪBU IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀS)
9. KLASEI
2020
VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI**

Daļa	Uzdevuma numurs	Kritēriji	Punkti	Kopā	
Lasīšana	1.	<p>Par katru pareizi izvēlēto atbildi uz jautājumu par lasītā teksta saturu izpratni – 1 p.</p> <p><i>Uztver un saprot savām zināšanām un pieredzei atbilstīgus dažādus tekstus dažādās situācijās.</i></p> <p><i>Uztver svarīgākos jautājumus tekstos par zināmiem tematiem.</i></p> <p><i>Caurskata tekstus, lai atrastu vajadzīgo informāciju un svarīgākās detaļas konkrēta uzdevuma izpildei.</i></p>	10	30	
	2.	<p>Par katru dotajā tekstā pareizi atzīmēto trūkstošā fragmenta burtu – 1 p.</p> <p><i>Lasa un saprot teksta saturu ar izlaistiem fragmentiem. No dotajiem fragmentiem izvēlas atbilstošo un ievieto lasītajā tekstā.</i></p>	10		
	3.	3.1. – Par pareizi no dotajiem izvēlēto sakāmvārdu, kas atbilst pasakas galvenajai domai – 1 p.	<p><i>Lasa un saprot daiļliteratūras tekstus detalizēti vai kritiski, izmanto valodas līdzekļus. Uztver literārā tekstā galveno domu.</i></p>		1
		3.2. Par loģisku pamatojumu, kāpēc izvēlēts konkrētais sakāmvārds – 1 p.	<p><i>Lasa un saprot daiļliteratūras tekstus detalizēti vai kritiski, izmanto valodas līdzekļus. Izsaka viedokli, to pamato.</i></p>		1
		3.3. – 3.4. Par katru saturiski pareizi uzrakstītu ganu zēna darbību pasakā, kura raksturo uzdevumā dotās ganu zēna rakstura iezīmes atbilstoši lasītā teksta saturam – 1 p.	<p><i>Lasa un saprot daiļliteratūras tekstus detalizēti vai kritiski, izmanto valodas līdzekļus.</i></p>		2
		3.5. – 3.6. Par katru no lasītā teksta saturiski pareizi izrakstītu salīdzinājumu – 1 p.	<p><i>Lasa un saprot daiļliteratūras tekstus detalizēti vai kritiski, izmanto valodas līdzekļus, pareizi nosaka tēlainās izteiksmes līdzekļus dotajā tekstā.</i></p>		2
	3.7. – 3.10. Par katru no lasītā teksta saturiski pareizi izrakstītu vārdu / frāzi dotajiem vārdiem / frāzēm atbilstoši uzdevuma nosacījumiem (Atrodi, kā tas pateikts tekstā!) – 1 p.	<p><i>Lasa un saprot daiļliteratūras tekstus detalizēti vai kritiski, izmanto valodas līdzekļus, atpazīst vārdus / frāzes ar līdzīgu nozīmi.</i></p>	4		

Klausīšanās	1.	Par katru pareizi atzīmēto apgalvojumu (Pareizi /Nepareizi) atbilstoši dzirdētā teksta saturam – 1 p. <i>Klausās un saprot dzirdētā teksta saturu, izmanto dzirdēto informāciju konkrēta uzdevuma izpildei.</i>	10	30
	2.	Par katru pareizi atzīmēto apgalvojumu (par četriem dažādiem pasākumiem) atbilstoši dzirdētā teksta saturam – 1 p. <i>Klausās un saprot dzirdētā teksta saturu, izmanto dzirdēto informāciju konkrēta uzdevuma izpildei.</i>	10	
	3.	Par katru dotajā tekstā izlaistā vārda vietā saturiski pareizi ierakstīto vārdu atbilstoši dzirdētā teksta saturam – 1 p. <i>Klausās un saprot dzirdētā teksta saturu, saklausa detalizētu informāciju, izmanto dzirdēto informāciju konkrēta uzdevuma izpildei.</i>	10	
Rakstīšana	1.	Skatīt rakstīšanas daļas 1. uzdevuma vērtēšanas kritērijus.	6	26
	2.	Skatīt rakstīšanas daļas 2. uzdevuma vērtēšanas kritērijus.	20	
Mutvārdi	1.	Skatīt mutvārdu daļas 1. uzdevuma vērtēšanas kritērijus.	9	30
	2.	Skatīt mutvārdu daļas 2. uzdevuma vērtēšanas kritērijus.	9	
	3.	Skatīt mutvārdu daļas 3. uzdevuma vērtēšanas kritērijus.	12	

1. uzdevums.
Maksimālais punktu skaits – 6 punkti.

Punkti	Atbilstība uzdevuma nosacījumiem	Domas izklāsts	Pareizrakstība
2	Pilnībā izpildīti visi četri uzdevuma nosacījumi. Ievērots prasītais apjoms 60–80 vārdu.	Doma izklāstīta loģiski un strukturēti. Izmantotā leksika ļauj precīzi formulēt domu. Dažādu teikuma konstrukciju lietojums.	Ne vairāk kā 3 jebkura veida kļūdas.
1	Ir izpildīti trīs uzdevuma nosacījumi. Apjoms 40–59 vārdi / pārsniegts pieļaujamais apjoms (liekvārdības dēļ).	Domas izklāstā dažviet trūkst loģiskuma. Ir neprecizitātes vārdu izvēlē, taču doma ir uztverama. Pārsvarā lietoti vienkārši teikumi.	4–7 jebkura veida kļūdas.
0	Ir izpildīti tikai 1–2 uzdevuma nosacījumi / nav izpildīti uzdevuma nosacījumi. Apjoms mazāks par 40 vārdiem.	Doma izklāstīta haotiski, nespēj veidot loģisku tekstu. Nepietiekams vārdu krājums domas formulēšanai. Rokraksts nav salasāms.	8 un vairāk jebkura veida kļūdas.

2. uzdevums.

Maksimālais punktu skaits – 20 punkti.

Punkti	Saturs	Tekstveide	Vārdu krājums	Pareizrakstība
5	Uzrakstītas izvērstas atbildes uz visiem jautājumiem. Formulēts un izvērsti pamatots savs viedoklis. Ir ievērots prasītais apjoms 220–250 vārdu.	Teksts pārdomāti strukturēts – ievērots dalījums rindkopās, tās ir saturiski saistītas. Domas izklāsts mērķtiecīgs un loģisks.	Plašs vārdu krājums, kas ļauj precīzi, skaidri un tēlaini izteikt domu.	Ne vairāk kā 5 jebkura veida kļūdas.
4	Uzrakstītas atbildes uz visiem jautājumiem. Formulēts un pamatots savs viedoklis. Ir ievērots prasītais apjoms 220–250 vārdu.	Teksts pamatā strukturēts – ievērots dalījums rindkopās, vietām nav saistījuma starp tām. Kāds no teksta struktūras elementiem ir daļēji izteikts.	Vārdu krājums ir pietiekams, lai formulētu domu. Neprecizitātes vārdu izvēlē netraucē uztvert teksta saturu.	6–8 jebkura veida kļūdas.
3	Ir atbildes uz visiem jautājumiem. Ir formulēts viedoklis, taču pamatojums nav pārlicinošs. Apjoms 190–219 vārdi / pārsniegts līdz 20 vārdiem.	Teksts pamatā strukturēts – ievērots dalījums rindkopās, nav saistījuma starp tām. Trūkst mērķtiecīga domas izklāstā.	Ierobežots vārdu krājums. Kļūdas vārdu izvēlē reizēm traucē uztvert teksta saturu.	9–11 jebkura veida kļūdas.
2	Ir atbildes uz diviem jautājumiem. Ir izteikts viedoklis, taču nav pamatojuma. Apjoms 150–189 vārdi / ievērojami pārsniegts.	Nav dalījuma rindkopās, trūkst kāda no teksta struktūras elementiem. Darbs nav plānveidīgs.	Nabadzīgs vārdu krājums, kas traucē uztvert tekstā izteikto domu.	Ir 12–16 jebkura veida kļūdas.
1	Ir atbilde uz vienu jautājumu. Apjoms 100–149 vārdi. <i>*Pārējos kritērijos iespējamais maksimāli iegūstamais punktu skaits – 1.</i>	Nav ievēroti tekstveides principi. Rokraksts grūti salasāms.	Ļoti nabadzīgs vārdu krājums. Lai uztvertu domu, teksts jālasa vairākkārt.	Ir 17–20 jebkura veida kļūdas.
0	Nav sniegta atbilde uz dotajiem jautājumiem. Apjoms mazāks par 100 vārdiem.	Nav ievēroti tekstveides principi. Rokraksts nav salasāms.	Nepietiekams vārdu krājums. Teksts ir nesaprotams.	21 un vairāk jebkura veida kļūdas.

*Ja vārdu skaits 3. uzdevumā ir mazāks par 150, tad kritērijā Pareizrakstība saņem ne vairāk kā 1 punktu.

1. uzdevums.

Maksimālais punktu skaits – 9 punkti.

Kritēriji Punkti	Sadarbība	Valodas lietojums	Gramatiskā pareizība
3	<ul style="list-style-type: none"> Izprot jautājumus un sniedz izvērstas atbildes uz visiem jautājumiem. Spēj pārliecinoši un skaidri pamatot savu viedokli. 	<ul style="list-style-type: none"> Vārdu krājums ļauj pietiekami brīvi un precīzi izteikties par dažādām tēmām. 	<ul style="list-style-type: none"> Runā gramatiski pareizi.
2	<ul style="list-style-type: none"> Izprot jautājumus un sniedz atbildes uz visiem jautājumiem. Spēj pietiekami skaidri, taču neizvērsti pamatot savu viedokli. 	<ul style="list-style-type: none"> Atsevišķos gadījumos ir neprecizitātes vārdu izvēlē. Vajadzības gadījumā spēj citādi formulēt domu. 	<ul style="list-style-type: none"> Pieļauj dažas (2–3) kļūdas.
1	<ul style="list-style-type: none"> Jautājumus izprot daļēji, sniedz īsas un neprecīzas atbildes. Ir grūtības pamatot savu viedokli. <p>_____ VAI _____</p> <ul style="list-style-type: none"> Sniedz atbildes un formulē pamatojumu atbilstoši 3. un 2. punkta aprakstam, taču tikai par 2 jautājumiem. 	<ul style="list-style-type: none"> Vārdu krājums ir pietiekams, taču ir neprecizitātes vārdu izvēlē. Dažkārt atkārto vienus un tos pašus vārdus. 	<ul style="list-style-type: none"> Bieži pieļauj kļūdas, galvenokārt garākos teikumos un sarežģītākās konstrukcijās.
0	<ul style="list-style-type: none"> Atbild tikai uz 1 jautājumu. Nespēj / ir grūtības pamatot savu viedokli. <p><u>Ja 0, tad pārējos kritērijos ne vairāk par 1 punktu.</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> Vārdu krājums nav pietiekams, lai izteiktos. Ir grūtības vārdu izvēlē. 	<ul style="list-style-type: none"> Regulāri pieļauj elementāras kļūdas. Dažos gadījumos kļūdu dēļ grūti uztvert teikto.

2. uzdevums.

Maksimālais punktu skaits – 9 punkti.

Kritēriji Punkti	Jautājumu formulēšana	Formulējumu kvalitāte	Valodas lietojums
3	<ul style="list-style-type: none"> Patstāvīgi un pārliecinoši formulē visus jautājumus. 	<ul style="list-style-type: none"> Formulējumi ir skaidri, precīzi, paplašinātos teikumos. Vārdu krājums ļauj brīvi formulēt jautājumus. 	<ul style="list-style-type: none"> Nav gramatisku kļūdu.
2	<ul style="list-style-type: none"> Patstāvīgi formulē vismaz 4 jautājumus. 	<ul style="list-style-type: none"> Formulējumi ir skaidri. Ir dažas neprecizitātes jautājumu izveidē un/vai vārdu izvēlē. Vārdu krājums ir pietiekams, taču dažkārt ir grūtības vārdu izvēlē. 	<ul style="list-style-type: none"> Pieļauj dažas kļūdas.
1	<ul style="list-style-type: none"> Formulē 2–3 jautājumus. ____ VAI ____ Formulē visus jautājumus, taču nepieciešama palīdzība (pamudinājums, paskaidrojums). 	<ul style="list-style-type: none"> Formulējumi ir īsi (lieto tikai vārdu savienojumus), neprecīzi. Ir grūtības vārdu izvēlē. 	<ul style="list-style-type: none"> Pieļauj vairākas kļūdas, taču nepieciešamā saziņa notiek bez grūtībām.
0	<ul style="list-style-type: none"> Formulē tikai 1 jautājumu. <p><u>Ja 0, tad pārējos kritērijos arī 0 punktu.</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> Formulē dažas īsas, neskaidras frāzes. Ierobežotais vārdu krājums rada problēmas jautājumu formulēšanā. 	<ul style="list-style-type: none"> Kļūdas apgrūtina saziņu.

3. uzdevums.

Maksimālais punktu skaits – 12 punkti.

Punkti	Saturs un valodas funkciju izpilde	Valodas plūdums un domas organizācija	Vārdu krājums	Gramatiskā pareizība
3	<ul style="list-style-type: none"> Atbild uz visiem jautājumiem, formulējot savu personisko viedokli, attieksmi. Spēj argumentēti un izvērsti pamatot. Atbildes ir skaidras, precīzas un pārliecinošas. 	<ul style="list-style-type: none"> Izsakās brīvi, pārliecinoši un plaši. Loģisks, precīzs un pārdomāts domas izklāsts. 	<ul style="list-style-type: none"> Plašs un daudzveidīgs vārdu krājums. Lieto saturiski un stilistiski precīzu leksiku. 	<ul style="list-style-type: none"> Runā gandrīz bez kļūdām. Dažas nebūtiskas (neuzmanības) kļūdas.
2	<ul style="list-style-type: none"> Atbild uz visiem jautājumiem, formulējot savu attieksmi, viedokli. Spēj pietiekami labi pamatot savas domas. Atbildes ir saturiski skaidras, taču ne pārāk izvērstas un precīzas. 	<ul style="list-style-type: none"> Izsakās pietiekami brīvi. Domas izklāstā vietumis trūkst mērķtiecības, loģiskuma. Dažkārt var būt pauzes, meklējot precīzāku izteiksmi. 	<ul style="list-style-type: none"> Vārdu krājums ir pietiekami plašs, lai formulētu domu. Dažas neprecizitātes vārdu izvēlē. 	<ul style="list-style-type: none"> Pielauj vairākas kļūdas, pārsvarā gadījumos, kad cenšas runāt ātri vai sarežģītās gramatiskās konstrukcijās.
1	<ul style="list-style-type: none"> Sniedz atbildes tikai uz 2 jautājumiem, galvenokārt informē tikai par tiešu paša pieredzi. Īsi, nepārliecinoši pamato viedokli. 	<ul style="list-style-type: none"> Domas izklāsts ir pietiekami skaidrs, taču nav īpaši pārdomāts. Pārsvarā vēstījums ir koncentrēts. Var būt pauzes, meklējot vārdus. 	<ul style="list-style-type: none"> Dažos gadījumos trūkst vārdu, lai izteiktos pārliecinoši. Dažkārt lieto stilistiski nepiemērotus vārdus. Nereti atkārtoti vienus un tos pašus vārdus. 	<ul style="list-style-type: none"> Vairākkārt pielauj kļūdas vienkāršās, nereti vienās un tajās pašās vai līdzīgās konstrukcijās.
0	<ul style="list-style-type: none"> Sniedz atbildi tikai uz 1 jautājumu. Ir grūtības / nespēj pamatot savu viedokli, vispārīgā veidā. <p><u>Ja 0. tad pārējos kritērijos ne vairāk par 1 punktu.</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> Domas izklāsts ir nepārdomāts, dažviet neskaids. Runā ir nemotivētas pauzes, visbiežāk saistītas ar nepietiekamo vārdu krājumu. 	<ul style="list-style-type: none"> Regulāras neprecizitātes vārdu izvēlē. Vārdu krājums nelauj izteikties par minētajiem jautājumiem. 	<ul style="list-style-type: none"> Regulāri pielauj elementāras kļūdas. Dažos gadījumos kļūdu dēļ grūti uztvert teikto.